สัมภาษณ์ "โครงการศึกษาวิจัยและจัดทำประวัติการพัฒนาพลังงานของประเทศไทย"
ดร. ไพจิตร เอื้อทวีกุล
อดีตรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
ณ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย อาคาร 4 ชั้น 2
วันจันทร์ที่ 18 ธันวาคม 2543 เวลา 14:00 น.

อ. เทียนไชย : สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) ได้จัดทำโครงการศึกษาประวัติการพัฒนาทางด้านนโยบายพลังงานของประเทศเพื่อ เป็นวิทยาทาน โดยมีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านพลังงาน โดยมาจาก 2 ส่วน ส่วนแรกมาจากเอกสารโดยรวบรวมจากท่านผู้รู้ หรือท่านที่เกี่ยวข้องด้านพลังงานที่ได้จัดเก็บไว้มาจัดให้เป็นหมวดหมู่ เช่น หมวดไฟฟ้า หมวดน้ำมัน ตามกระบวนการของการจัดทำนโยบาย ส่วนที่สองคือการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายพลังงานของ ประเทศในอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยมีจุดประสงค์ที่จะถามความคิดเห็นของท่านเหล่านั้นเกี่ยวกับความเป็นมาของ การกำหนดนโยบายหลักๆ ของประเทศที่สำคัญ ซึ่งส่งผลถึงทุกวันนี้ว่าท่านมีความคิดเห็นอย่างไร และมีเหตุผลอะไรในการกำหนดนโยบายช่วงนั้น ซึ่งเหตุการณ์ในตอนนั้นคนทั่วไปไม่ทราบ นอกจากผู้ที่มีความรับผิดชอบทางด้านนั้นโดยตรง ก็เลยคิดว่าจะทำการจัดเก็บเกี่ยวกับประวัติพลังงาน ให้ละเอียดและย้อนหลังให้ไกลที่สุดเท่าที่จะทำได้ เริ่มจากท่านที่รับผิดชอบช่วงเปลี่ยนแปลงนโยบายหลักตั้งแต่ช่วงการลอยตัว น้ำมันเป็นต้นมา รวมถึงกรณีศึกษาต่างๆ จึงขอรบกวนเวลา ดร. ไพจิตร ในการให้รายละเอียดในฐานะที่ท่านเป็นรัฐมนตรีดูแลด้านพลังงานช่วงนั้น

ดร. ไพจิตร : ถามเกี่ยวกับพลังงานทั้งหมดหรือเฉพาะกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน

อ. เทียนไชย : เกี่ยวกับพลังงานทั้งหมด

ดร. ไพจิตร : ถ้าอย่างนั้นผมทราบน้อยมากเพราะผมเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในระยะสั้นเท่านั้น

อ. เทียนไชย : แต่เป็นช่วงที่สำคัญเพราะทราบว่าช่วงนั้นเป็นช่วงที่ออกกฎหมายเกี่ยวกับพลังงานหลายฉบับ

ดร. ไพจิตร : ตอนอาจารย์พรายพลติดต่อมาก็คิดว่าจะคุยเฉพาะเรื่องกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน

อ. เทียนไชย : ก็เป็นส่วนหนึ่ง

ดร. ไพจิตร : เรื่องทั่วไปผมช่วยไม่ได้มาก เพราะเข้าไปเกี่ยวข้องระยะสั้น ถ้าหากสนใจผมจะใช้เวลาส่วนใหญ่พูดเรื่องกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ พลังงาน เพราะผมค่อนข้างจะไม่สบายใจ ผมมีส่วนร่วมอยู่มากในการจัดตั้งกองทุนฯ ขึ้นมา แต่รู้สึกการทำงานไม่ค่อยเป็นไปตามที่เราตั้งใจไว้ในตอนแรก เริ่มด้วยเรื่องพลังงานโดยทั่วไปก่อน ถ้าผมรู้ผมก็จะตอบ

อ. เทียนไชย : เริ่มด้วยเรื่องการปรับปรุงองค์กรด้านพลังงาน ในช่วงที่มีการจัดตั้ง สพช. เป็นครั้งแรกและได้มีการออกพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ขณะเดียวกันก็ได้มีการออกพระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน เพื่อจะเปลี่ยนหน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานพลังงานแห่งชาติเดิม มาจัดความรับผิดชอบใหม่ให้ชัดเจนแล้วจัดตั้ง สพช. เป็นสำนักงานถาวร จะขอเรียนถามถึงหลักการหรือ

แนวความคิดว่าทำไมถึงได้เปลี่ยนหน้าที่ของสำนัก งานพลังงานแห่งชาติให้ดูแลด้านปฏิบัติ แต่ด้านนโยบายให้ สพช. เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ

ดร. ไพจิตร : ถ้าจำไม่ผิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้น ก่อนที่ผมจะเข้าไปเกี่ยวข้อง คือผมเข้าไป มี สพช. แล้วแต่ว่ายังเป็นองค์กรภายใน เท่าที่ทราบเหตุผลก็คือ ต้องการให้หน่วยงานมีความคล่องตัวในการดำเนินงานด้านพลังงาน ถ้าหากอยู่ที่กรมคงจะติดอยู่กับระเบียบราชการ ตอนที่ผมเข้าไป สพช. ก็ดำเนินการด้านพลังงานอยู่แล้ว สิ่งที่ได้ช่วยกันทำในตอนนั้นก็คือ ให้ สพช. เป็นสำนักงานถาวรเทียบเท่ากรม เพราะฉะนั้น ในแง่ที่ว่าทำไมถึงเปลี่ยนต้องไปถามคุณเปรม สมัยคุณเปรมเป็นรัฐบาลถ้าจำไม่ผิด ส่วนการตั้งเป็นหน่วยงานถาวรนั้นค่อนข้างชัดเจนว่ามีความจำเป็น แรงผลักดันให้มีการเปลี่ยนแปลงคงเป็นช่วงราคาน้ำมันแพง แล้วรัฐบาลคงจะมีปัญหา จำได้ว่ารัฐบาลสมัยพลเอกเกรียงศักดิ์ล้ม พอรัฐบาลพลเอกเปรมเข้าไปเรื่องนี้ได้รับความสนใจ ถ้าผมจำไม่ผิด ผมคิดว่า สพช. ตั้งขึ้นมาสมัยรัฐบาลเปรม 1 แล้วผมเข้าไปสมัยรัฐบาลเปรม 2 สิ่งที่ช่วยกันทำก็คือ ทำให้ สพช. เป็นสำนักงานถาวร และคิดว่า สพช. ทำงานได้ผลเพราะว่าได้ผู้บริหารงานที่ดี ซึ่งผมพูดได้เต็มปากว่า ดร. ปิยสวัสดิ์ บุกเบิกงานนี้ได้ดีมาก งานส่วนใหญ่เป็นผลงานของ ดร. ปิยสวัสดิ์ เราเพียงแต่เป็นผู้สนับสนุนเท่านั้น แล้วคนที่บอกคุณได้ดีที่สุดก็คือ ดร. ปิยสวัสดิ์ และเข้าใจว่าที่ย้ายออกมาจากสภาพัฒน์ฯ ก็เพื่อมาดูแลงานด้านนี้โดยเฉพาะ

คุณวีระพล : ผมอยู่ในเหตุการณ์ตอนนั้น คุณศุลี เป็นรัฐมนตรี

ดร. ไพจิตร : คุณศุลีทำงานไว้มากเป็นคนที่ทำงานเข้มแข็ง ผมเคยร่วมงานกับท่านตั้งแต่ไม่เข้าไปเป็นรัฐบาลสมัยเปรม 1 ผมเข้าไปเป็นที่ปรึกษาทำเรื่อง ปตท. และเรื่องอื่นๆ ส่วนเรื่องพลังงานคุณศุลีทำทั้งหมด เป็นคนหนึ่งที่น่าจะสัมภาษณ์ คือ คุณศุลี และ ดร. ปิยสวัสดิ์

อ. เทียนไชย : ขอเรียนถามจุดประสงค์ที่จัดตั้ง สพช. เพื่อแก้ไขความไม่มีเอกภาพในการบริหารนโยบายพลังงานของประเทศ ซึ่งอาจเป็นเหตุผลหนึ่งในหลายเหตุผล หลังจากดำเนินการจัดตั้ง สพช. มาแล้วได้มีการรวบรวมแนวทางด้านนโยบายดังที่อาจารย์ไพจิตรพูดมาแล้วก็คงมี ประสิทธิภาพพอสมควร แต่ในระยะหลังมีคนพูดว่ายังไม่ดีเท่าที่ควร ได้มองไกลถึงขั้นจะตั้งกระทรวงพลังงานขึ้นมา โดยเฉพาะท่านรัฐมนตรีกร ท่านเคยพูดไว้ว่าอยากจะเห็นการพัฒนาไปในรูปกระทรวงพลังงาน เพื่อให้มีเอกภาพมากยิ่งขึ้น ไม่ทราบท่านจะเห็นด้วยกับแนวคิดนี้อย่างไร หรือคิดว่าไม่จำเป็นที่จะ รวบรวมหน่วยงานกรม กอง มาเป็นกระทรวง ซึ่งหน่วยงานรับผิดชอบด้านพลังงาน ในปัจจุบันก็กระจายไปตามหน่วยงานต่างๆ หลายกระทรวง เช่น สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ เลยคิดว่าจะรวมเป็นกระทรวงเดียว ไม่แน่ใจว่าถ้าทำอย่างนั้นจะเป็นผลดีผลเสียต่อการบริหารงานด้านนโยบาย พลังงานของประเทศในอนาคตหรือเปล่า

ดร. ไพจิตร : ถ้าจะตอบคงเป็นความรู้สึกส่วนตัว คือผมเองไม่เคยเชื่อว่าถ้ามีปัญหาของการประสานงานแล้วให้รวมเข้ามาเป็นหน่วย งานเดียวกัน เพื่อจะได้มีเอกภาพตามที่มีคนพูดกันมาตลอด เพราะปัญหาจริงๆ ไม่ได้อยู่ที่การเป็นเอกภาพในการบังคับบัญชาแต่ปัญหาอยู่ที่กระบวนการ มาตรการ และวิธีปฏิบัติงานว่ามีประสิทธิผลหรือไม่ ปัญหาอยู่ที่เนื้อหาสาระในการทำงาน ไม่ได้อยู่ที่การจัดรูปองค์กร ถ้าเนื้อหาสาระของงานไม่ดี การมีเอกภาพอาจจะทำให้เลวร้ายกว่าเดิมก็ได้ ผมอยากให้มองย้อนหลังไป สมัยจอมพลสฤษดิ์มีการตั้งกระทรวงพัฒนาการ สมัยนั้นมีคุณประเสริฐสุขเป็นรองนายกรัฐมนตรี อย่าลืมว่าสมัยนั้นอำนาจของรัฐบาลมีมาก สุดท้ายต้องยุบกระทรวงพัฒนาการแล้วคืนกรมไปอย่างเดิม เพราะว่าเมื่อเอากรมต่างๆ มารวมอยู่ในกระทรวงเดียวกันวิธี

ทำงานไม่ได้เปลี่ยนแปลง แล้วที่ร้ายไปกว่านั้นก็คือเมื่อก่อนนี้อยู่คนละกระทรวงไม่ค่อยได้มีโอกาส ทะเลาะกัน พอมาอยู่กระทรวงเดียวกันเจอหน้ากันทุกวัน ก็ทะเลาะกันทุกวัน เพราะฉะนั้นการจัดรูปองค์กรใหม่ไม่ได้แก้ไขปัญหาเสมอไป ถ้าจะแก้ปัญหาจริงๆ ต้องแก้ไขที่เนื้อหาสาระ เวลานี้ก็มีปัญหาการตั้งกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมขึ้นมา ผมไม่เห็นด้วยเพราะคิดว่าไม่ช่วยอะไรมากนัก ถ้าจะแก้ไขกันจริงๆ ต้องไปช่วยในเรื่องของการสร้างเครือข่ายที่เป็นผลในทางปฏิบัติมากกว่า ซึ่งเวลานี้ในคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้พยายามทำเป็นจุดเริ่มทดลอง โดยมีกรรมการที่ชำนาญจากหน่วยงานต่างๆ กำลังทดลองเอาทุกกระทรวงเข้ามาเป็นกรรมการดูว่ามีช่องทางที่จะสร้างเครือ ข่ายได้มากน้อยแค่ไหน ทำมาร่วมปีแล้ว ในปัจจุบันคิดว่าพอมีช่องทางแต่ยากเพราะเป็น ธรรมเนียมในทางปฏิบัติว่า แต่ละกระทรวงเวลาไปประชุมหน้าที่หลักของเขาก็คือ รักษาผลประโยชน์ของกระทรวง หน้าที่หลักของเขาไม่ใช่มาช่วยทำงาน อันนี้เป็นธรรมเนียมปฏิบัติ

ผมคิดว่าค่อยๆ แก้ไขในลักษณะช่วยกันดูงานของชาติดีกว่า มาสร้างผลประโยชน์ให้กระทรวง ผมคิดว่ามีทางที่จะทำได้ แต่ว่าการแก้ไขปัญหาเพียงแต่เอาไปเปลี่ยนกล่องจากกล่องใหญ่ทำให้เล็กลง จากกล่องเล็กทำให้ใหญ่ขึ้นแล้วคนทำงานก็ไม่เปลี่ยน วิธีทำงานไม่เปลี่ยน มาตรการก็ไม่เปลี่ยน บรรยากาศก็ไม่เปลี่ยน ทุกอย่างไม่มีอะไรเปลี่ยน ซึ่งอาจทำให้เลวร้ายขึ้นเมื่ออยู่ใกล้ชิดกัน โอกาสทะเลาะกันก็มากขึ้น เป็นเรื่องจริงที่เคยเกิดขึ้นกับกระทรวงพัฒนาการมาแล้ว ผมคิดว่ากำลังหลงทาง คือ คิดว่าตั้งกระทรวงขึ้นมาแล้วปัญหาจะหมดไป ที่จะต้องเปลี่ยนก็คือเนื้อหาสาระของการทำงาน ทัศนคติของการทำงาน ฝีมือของการทำงานแล้วที่สำคัญที่สุดก็คือความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน ถ้าเอาของดีมารวมกันมันก็ดีอย่างเดิม เอาของชั่วมารวมกันมันก็ชั่วอย่างเดิม ที่ร้ายไปกว่านั้นถ้าของชั่วมารวมกันอาจจะชั่วมากขึ้น คำตอบสั้นๆ ของผมคือไม่เห็นด้วย

อ. เทียนไชย : แนวนโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในการเพิ่มบทบาทของเอกชนในสาขาพลังงานที่ท่านดูแลอยู่นั้น ความคิดด้านนโยบายตอนนั้นเป็นอย่างไร

ดร. ไพจิตร : ก่อนที่ผมเข้าไปตอนนั้นปัญหานี้เริ่มมีแล้ว ผมเพียงแต่เข้าไปสานต่ออย่างเรื่อง IPP เหตุผลสำคัญก็คือ 1) การผูกขาดไม่ใช่ของดีในแง่ของการพัฒนาอย่างเร่งด่วน และในแง่ผลประโยชน์ของผู้บริโภค และ 2) การที่เรามีระบบกึ่งราชการมันไม่มีหลักประกันว่าการทำงานนี้จะรับใช้ผล ประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก หรือว่าจะรับใช้ผลประโยชน์ของราชการ สิ่งที่ทำให้กลายเป็นเรื่องด่วนแต่ท้ายที่สุดตกลงกันได้ก็คือ ฐานะการเงินของ กฟผ. แต่จริงๆ แล้วตอนเริ่ม เจ้าหน้าที่ กฟผ. เองตั้งแต่ผู้บริหารลงไปจนถึงแรงงานช่วงนั้นเขาไม่เข้าใจก็มีการคุยกันบ่อย มาก สิ่งที่ทำให้สุดท้ายตกลงกันได้ ก็คือเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลฐานะทางการเงินของ กฟผ. แล้วเห็นเด่นชัดว่า กฟผ. การเงินไม่มั่นคง เพราะมีภาระเงินกู้มากขึ้น โดยเฉพาะถ้าเราคาดการณ์ไปข้างหน้าอาจต้องเพิ่มกำลังการผลิตทุกๆ ปี มีความชัดเจนในเรื่องภาระดอกเบี้ย โดยเหตุนี้ทาง กฟผ. จึงยอม เรื่องที่เราจะแปรรูปทั่วไป เท่าที่ผมเห็นอยู่ตอนนี้มีอยู่ 2 อย่าง ประเด็นที่หนึ่ง คือ การแปรรูปในทางกว้างมีรูปแบบมากมาย แต่พอบอกว่าแปรรูปมักจะคิดถึงเรื่องขาย ซึ่งเป็นส่วนเดียวเท่านั้น จริงๆ แล้วจะแปรรูปอย่างไร ขึ้นอยู่กับหลักการง่ายๆ ว่า ทำแล้วผลประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติและของประชาชนคืออะไร ถ้าขายแล้วดีที่สุดก็ขาย ถ้าขายแล้วไม่ดีที่สุดก็ทำวิธีอื่น คุณจะทำอะไรก็ตามควรจะยึดหลักประโยชน์สูงสุดของประชาชน ถ้าหากว่าตกลงกันได้แล้วผมเชื่อว่าทำโดยบริสุทธิ์ใจมันก็ตกลงกันได้ทุกฝ่าย มันน่าจะดีกว่า แต่ที่เป็นปัญหาอยู่ตลอดเวลาก็เพราะไม่เคยมีความ ชัดเจนว่าที่รัฐบาลอยากจะทำๆ ไปเพื่ออะไร

ประเด็นที่สอง คือ การแปรรูปจำเป็นต้องทำความเข้าใจกับทุกฝ่าย รัฐบาลจะอาศัยว่าฉันเป็นรัฐบาลฉันสั่งได้ รับรองได้ว่ามีปัญหา ก่อนที่จะไปสั่งใครคุณต้องทำความเข้าใจกับทุกฝ่ายให้ถูกต้องเสียก่อน เราได้บทเรียนมาแล้วจากเรื่อง IPP ซึ่งตอนแรกมีปัญหามากแต่ตอนหลังตกลงกันได้เพราะชี้ให้เขาเห็นถึงผลประโยชน์ ที่จะได้รับ ผมเชื่อว่าถ้ายึดหลัก 1) ผลประโยชน์สูงสุดของบ้านเมือง และ 2) ให้ทุกฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องตั้งแต่ต้น อย่างนี้ทำได้แต่ถ้าทำโดยอาศัยการสั่งเพียงอย่างเดียวไม่มีทาง

อ. เทียนไชย : ฉะนั้นเท่าที่ดำเนินงานมาแล้วอาจารย์คิดว่ายังไม่ถูกต้อง

ดร. ไพจิตร : ผมเห็นว่า 1) หลักการยังไม่ชัดเจน และ 2) ผมไม่แน่ใจว่าจะใช้ฝีมือกันมากน้อย แค่ไหน ผมไม่ได้ตำหนิใคร ผมดูในฐานะชาวบ้าน ผมคิดว่าผู้ที่รับผิดชอบไม่ได้ใช้แรง ถ้ามันง่ายอย่างนั้นเขาคงทำกันไปนานแล้วไม่รอจนมาถึงรัฐบาลชุดนี้

อ. เทียนไชย : เรื่องกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน

ดร. ไพจิตร : ด้านกองทุนอนุรักษ์ฯ ที่ตั้งขึ้นมาเพราะเห็นว่าในอนาคตปัญหาด้านพลังงานทวีความสำคัญมากขึ้น ที่เป็นห่วงกันมากก็คือในอดีตที่ผ่านมา ความสนใจของผู้บริหารมักจะมุ่งไปในทางด้านการจัดหาพลังงานเป็นส่วนใหญ่ แต่ไม่ค่อยได้ดูด้านความต้องการใช้เท่าที่ควร อาจเป็นเพราะ หนึ่งคนไม่ค่อยฉลาด สองฐานะการเงินของประเทศเริ่ม จะแย่ เพราะฉะนั้นจึงคิดว่าหลักอย่างหนึ่งด้านนโยบายคือการอนุรักษ์ ถ้าอนุรักษ์ ได้มากแค่ไหนก็จะลดความจำเป็นที่จะเพิ่มด้านการผลิตได้มากเท่านั้น แต่ที่น่า เป็นห่วงก็คือไม่มีกลไกอะไรเลยในการอนุรักษ์ ที่ผ่านมาเราทำกันแบบไฟไหม้ฟาง พอน้ำมันแพง ก็ทำโดยการห้ามดูทีวี เป็นต้น ซึ่งเป็นการแก้ไขที่ปลายเหตุทั้งนั้น จึงคิดว่าน่าจะมีวิธีที่ดีกว่านี้ที่จะทำในเรื่องของการจัดการด้านความต้อง การเท่าที่ทำไว้ คือ 1) ตัดเงินส่วนหนึ่งไปจากกองทุนน้ำมัน และ 2) กำหนดให้มีรายได้เข้ากองทุนอนุรักษ์ฯ ตลอดเวลา ทุกลิตรที่ขายน้ำมันเดิมกำหนดไว้ที่ 7 สตางค์ต่อลิตร ซึ่งดูว่ามาก ตอนหลังพอน้ำมันแพงเข้าใจว่าลดลงไปเหลือ 3 สตางค์ ซึ่ง 3 สตางค์ ก็ยังมากอยู่ทุกท่านก็รู้อยู่ว่ากองทุนฯ ยังมีเงินเหลืออยู่ 15,000 กว่าล้านบาท เพราะฉะนั้นปัญหาในเรื่องการจัดตั้งกองทุนส่วนใหญ่แล้วจะมีปัญหาถึงเวลาเบิก เงินไม่ได้ ถึงเวลาสำนักงบประมาณบอกไม่เห็นด้วย ปัญหานี้เกิดขึ้นกับทุกกองทุน แต่กองทุนอนุรักษ์ฯ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสำนักงบประมาณจึงไม่มีปัญหานี้ ปัญหาของกองทุนฯ อยู่ที่ว่าเมื่อ ตั้งมาแล้ว ได้ทำหน้าที่สมควรกับทรัพยากรที่ให้ไปมากน้อยแค่ไหน อันนี้อาจารย์พรายพลคงรู้ดี ผมถามอาจารย์พรายพลในฐานะกรรมการว่า 8 ปีที่ผ่านมาอะไรคือ ผลงานชิ้นโบว์แดงของกองทุนอนุรักษ์ฯ

อ. พรายพล : ถ้าจะถามว่าอะไรที่เป็นผลงานของกอง ทุนอนุรักษ์ฯ ที่โดดเด่นที่สุดคงเป็นเรื่องของงานประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกโดยทั่ว ไป ภาพที่ออกมาสู่สายตาประชาชนชัดเจนมาก นอกนั้นไม่ค่อยเด่นชัดเท่าไหร่ โดยเฉพาะแผนงานภาคบังคับซึ่งเป็นเงินส่วนใหญ่ที่ใช้ไปแต่ยังไม่ค่อยชัดเจน เท่าที่ควร

ดร. ไพจิตร : งานด้านประชาสัมพันธ์ทำได้ค่อนข้างดี ไม่ว่าจะเป็นพลังงานหาร 2 เรื่องการกินปลา หรือแม้แต่มนุษย์ตะกั่ว แต่คำถามอยู่ที่ว่าเราลงทุนลงแรงตั้งกองทุนขึ้นมาเพื่อทำการประชาสัมพันธ์ หรือ การประชาสัมพันธ์ก็ดีแต่มันฉาบฉวย ชาวบ้านเห็นแล้วบอกว่า ดีสนุก แล้วก็หัวเราะกันเสร็จแล้วก็กลับไปทำอย่างเดิม อาจารย์พรายพลพูดถึง แผนงานภาคบังคับผมอยากให้เป็นงานแรกเริ่ม แต่ที่ปรึกษาก็ไม่ค่อยมีหรือมีแล้วก็ไม่ค่อยรู้ว่าจะทำอย่างไร หลังจาก 8 ปีแล้วก็ยังเหมือนเดิมคือทุกปีทำได้ 20% ถามว่าเป็นความผิดของกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน (พพ.) ใช่ หรือไม่ ผมคิดว่าส่วนหนึ่งใช่ แต่ความผิดที่ร้ายแรงที่สุดไม่ใช่ของ พพ. แต่เป็นของ

กองทุนอนุรักษ์ฯ เพราะกฎหมายเขียนไว้ให้กองทุนฯ ทำอะไรก็ได้ ไปเปิดกฎหมายดูรับรองได้เลย แต่กองทุนทำตัวเสมือนทาสที่ไม่ยอมปลดปล่อย วิ่งกลับเข้าไปอาศัยระเบียบราชการ ที่ร้ายแรงที่สุดก็คือแทนที่จะสร้างระเบียบว่าด้วยการเงินว่าด้วยการพัสดุ ซึ่งเป็นหัวใจของการทำงาน กลับไปอาศัยระเบียบราชการโดยเฉพาะระเบียบว่าด้วยสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อเป็นอย่างนั้นทุกอย่างก็เหมือนกับราชการ ถ้าอย่างนั้นแล้วจะตั้งกองทุนขึ้นมาทำไม เอาเงินไปเพิ่มให้ พพ. ก็ได้ผลเท่ากัน เมื่ออาศัยระเบียบสำนักนายกฯ คนที่ปฏิบัติจะต้องทำตาม ถ้าไม่ทำตามก็จะผิดกฎหมาย ผมเคยบอกว่าทำไมไม่ทำงานให้เร็วกว่านี้ เขาบอกว่าผมทำไม่ได้ถ้าทำไปก็ติดตาราง มันก็เป็นเรื่องจริง ถามว่าใครเป็นคนสร้างปัญหาขึ้นมา ก็คือ กองทุนอนุรักษ์ฯ กฎหมายเขียนไว้ให้ทำอะไรก็ได้ แต่สิ่งที่กองทุนฯ ทำก็คือ ไม่คิดอะไรทั้งนั้น นอกจากอาศัยระเบียบราชการทั้งหมด เราสร้างกองทุนฯ ขึ้นมาเพื่อให้มีโอกาสทำงานได้อย่างอิสระมีความคล่องตัว แต่กองทุนฯ ไม่ได้ทำเลยแล้วยังอ้างว่าติดระเบียบกระทรวงการคลังทำไม่ได้ เพราะฉะนั้นตราบใดที่ไม่เปลี่ยนกลับก็ขอให้เปลี่ยน subcontract ออกไป และตั้งเป้าหมายขึ้นมาว่าปีนี้จะทำกี่ตารางเมตร แล้วออกประมูลนานาชาติไปเลย ถ้าเขาทำแล้วก็ยังกลัวอีก ก็อย่าตรวจรับเองให้จ้างบริษัทหรือบริษัทฝรั่งระดับโลกให้เขามาเป็นคนตรวจ รับอย่างน้อยก็คงจะได้งาน 80 - 90% ถ้าบริษัททำไม่ได้ตามเป้าก็เรียกค่าปรับให้แพงๆ ปรับทุกวัน อย่างนี้งานก็เดิน แต่ตราบใดที่ยังไม่ต้องการจะมีระเบียบเป็นของตัวเองยังอาศัยระเบียบของส่วน ราชการ และต้องการให้หน่วยราชการทำฉะนั้นงานจึงเป็นอยู่อย่างนี้ ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง ไม่มีอะไรเกิดขึ้น อันนี้เป็นจุดเริ่มที่แสดงให้เห็นว่ากองทุนฯ ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ผมพูดได้เพราะผมเป็นคนร่างกฎหมาย

สิ่งที่เราต้องการให้กองทุนฯ ทำก็คือทำงานในเชิงรุก จะต้องออกไปสร้างกลไก สร้างแนวทางที่จะก่อให้เกิดการอนุรักษ์พลังงานที่ได้ผลทั่วราชอาณาจักร กองทุนฯ นั่งทับเงินแล้วรอคนมาขอ อันนี้ไม่ใช่เชิงรุก จริงๆ แล้วเป็นหน้าที่ของกรรมการที่จะต้องกำหนดนโยบายให้ชัดเจนว่าสำนักงานจะต้อง ทำอะไรบ้าง เรื่องนี้ถามว่าด่าใครขอตอบว่าด่ากรรมการก็คือด่าตัวเองแต่เราก็พูดแล้วหลาย หนแต่สำนักงานไม่ทำจะให้ ทำอย่างไร ตัวอย่างง่ายๆ เรื่องพลังงานหมุนเวียน การทำก๊าซชีวภาพจากมูลสัตว์ ที่ทำเพราะมีกรมส่งเสริมฯ ขอมา เรื่องเอทานอลก็มีช่วยอยู่ 80 ล้านบาท เรื่องเซลล์แสงอาทิตย์ช่วย กฟผ. อยู่ 40 กว่าล้านบาท แต่ลองเปรียบเทียบด้วยสามัญสำนึกระหว่างเอทานอลใช้ไป 80 ล้านบาท แต่โฆษณาหาร 2 ใช้ไป 150 ล้านบาท สมเหตุสมผลหรือไม่ ทำไมเรื่องเอทานอลถึงปล่อยให้หน่วยงานอื่นโดยเฉพาะกระทรวง อุตสาหกรรมไปตั้งกรรมการและไปติดต่อกับบราซิลให้มาช่วย บราซิลผลิตเอทานอลจากอ้อย แต่ของเราควรจะทำจากมันสำปะหลัง ถามว่ามีใครที่เชี่ยวชาญจริงๆ บ้าง ในเรื่องมันสำปะหลัง แล้วทำไมกองทุนฯ จึงไม่ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์วิจัยและก็ทำโครงการนำร่องทางด้านนี้โดยใช้ มันสำปะหลัง เพราะเรามีปัญหาเรื่องมันสำปะหลังล้นตลาดทำไมเราไม่คิดช่วยตัวเอง แทนที่จะต้องนำเข้าน้ำมัน ถ้าจะบอกว่าน้ำมันราคาถูก ทำแล้วไม่คุ้ม คุณรู้ได้อย่างไรว่าน้ำมันราคาจะถูกอยู่ตลอดเวลา ถ้าผมจำ ไม่ผิดถ้าราคาน้ำมันไม่ต่ำกว่า 12 บาท/ลิตร เอทานอลก็ทำได้ ซึ่งโอกาสราคาที่จะต่ำกว่า 12 บาท/ลิตร ในระยะยาวคงจะไม่มีแล้ว ตัวอย่างนี้ชี้ให้เห็นว่ากองทุนฯ ควรจะตั้งนโยบายให้ชัดเจน เห็นด้วยไม่เห็นด้วยค่อยไปว่ากัน อย่างน้อยที่สุดควรจะต้องดูว่าเรื่องพลังงานหมุนเวียนจะเป็นนโยบายหลักหรือ ไม่ ถ้าไม่เป็นก็ทิ้งไป สำนักงานต้องให้แผนงานออกมาไม่ว่าจะเป็นเซลล์แสงอาทิตย์ พลังงานลม ทุกอย่างเราต้องสร้างขีดความสามารถเอาไว้ สิ่งที่เราไม่ได้ทำก็คือว่าเราไม่ได้ดูเลยว่าควรเอาของพวกนี้มาใช้ประโยชน์ ในเรื่องของการประหยัดพลังงานถามว่ามีคนใช้ หลอดผอมกี่เปอร์เซ็นต์

อ. พรายพล : ส่วนใหญ่น่าจะเกินครึ่งแล้วแต่ผมไม่แน่ใจ กฟผ. คิดไว้ประมาณ 70 % ขึ้นไป

ดร. ไพจิตร : ผมไม่ค่อยแน่ใจ เพราะต้องเปลี่ยนขั้วบาลาสต์ ซึ่งมีราคาแพง หลอดตะเกียบดีแต่ ก็แพง ซึ่งต้นทุนทั้งหมดเราได้จูงใจอะไรในเชิงรุกบ้าง ผมไม่แน่ใจว่าเป็นฝีมือของเราหรือเปล่าที่ไปฝากขายที่ร้านเซเว่นอีเลฟเวน

อ. พรายพล : กฟผ. เป็นคนดำเนินการ

ดร. ไพจิตร : ของพวกนี้กองทุนฯ ทำอะไร ถ้าทำอะไรฉาบฉวยเหมือนไฟไหม้ฟางจะไม่มีผล ในระยะยาว อย่างเช่น วันปลอดรถเมื่อวันที่ 22 กันยายน ซึ่งครั้งแรกอาจจะตื่นเต้นกัน เพราะคุณชวนจอดรถไว้ที่บ้าน พอหลังจากวันนั้นแล้วมีใครจอดรถไว้บ้านบ้าง ที่ผมอยากจะเห็นก็คือ แผนงานระยะยาวทำอย่างต่อเนื่อง เงินมีตั้ง 15,000 ล้านบาทเราทำอะไรบ้างในเรื่องนโยบายพลังงาน การควบคุมการใช้พลังงานที่ได้ผลที่สุดคือราคา เราเคยมีจุดยืนบ้างไหมเรื่องราคา เมื่อไหร่ราคาน้ำมันแพงก็ปล่อยให้รัฐทำเรื่องที่มันบิดเบือนโครงสร้างราคาทั้งหมด อย่างน้อยที่สุดต้องมีเจ้าของเรื่องบอกว่าเราไม่เห็นด้วยแน่นอนสุดท้ายคณะ รัฐมนตรีจะเป็นผู้ตัดสิน แต่เป็นหน้าที่ของคุณที่จะต้องชี้แจงคณะรัฐมนตรี ตอนนี้ยังไปอุดหนุนให้กับกลุ่มประมง รถสิบล้อ ผมไม่ได้บอกว่า การเมืองไม่ใช่เรื่องสำคัญ แต่เราไม่ใช่นักการเมือง เราเป็นนักวิชาการต้องบอกรัฐบาลว่าวิธีที่ถูกคืออะไร ถ้ารัฐบาลไม่ฟังเราก็ทำหน้าที่ของเราไป แต่ทุกวันนี้คุณทำหน้าที่ตรงนี้หรือเปล่า เราควรมีจุดยืน เวลาสร้างกองทุนฯ ขึ้นมา มีเจตนารมณ์ที่ดี แต่ กองทุนฯ ไม่ได้ทำอะไรตามเจตนารมณ์นั้นเลย รายจ่ายที่ใหญ่ที่สุดของกองทุนฯ ใน 8 ปีที่ผ่านมาคืออะไร อาจารย์พรายพลตอบได้ไหม

อ. พรายพล : คงเป็นงานด้านประชาสัมพันธ์

ดร. ไพจิตร : ไม่ใช่ ค่าใช้จ่ายรายใหญ่ที่สุดของกองทุนฯ ก็คือเงินจำนวน 450 ล้านบาท ที่ใช้สร้างสำนักงาน สพช. คำถามคือทำไมต้องมีที่ทำงานที่ใช้เงินถึง 450 ล้านบาท ถ้า คุณเอา 450 ล้านบาท ไปทุ่มเททำพลังงานหมุนเวียนจะให้ประโยชน์แก่บ้านเมืองมากกว่านี้หรือเปล่า ผมอยากจะเห็นคณะกรรมการเอาจริงกับเรื่องนี้ กลับไปดูเจตนารมณ์ของการตั้งกองทุน เราต้องมีนโยบายที่ชัดเจนว่าในแต่ละเรื่องจะทำอย่างไรควรออกไปทำงานในเชิง รุก หางาน หาคน ไปสร้างตลาดเทคโนโลยี อะไรก็ตามที่จะเอาคนจากส่วนต่างๆ มาร่วมกันในการทำงาน ผมคิดว่างานที่ทำไปแล้วต้องมีผลงานออกมา ผมเรียนตามตรงว่าใน 8 ปีที่ผ่านมาไม่เห็นกองทุนฯ ได้ทำอะไรให้มีผลประโยชน์ต่อส่วนรวม

อ. เทียนไชย : อาจเพราะขาดกระบวนการกำหนดเป้าหมายและประเมิน ผล ซึ่งไม่ได้อยู่ในขอบเขต ของงานชิ้นนี้ งานทุกอย่างถ้าไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนและขาดการประเมินผลก็จะเป็นอย่างนี้ไป เรื่อยๆ

ดร. ไพจิตร : ผมคิดว่าเป็นความผิดของกรรมการที่ควรจะเข้ม งวดได้มากกว่านี้ แต่ผมดูแล้วกรรมการไม่ค่อยมาประชุม ส่งแต่หน้าห้องมาเพราะเขาดูแล้วว่ามาประชุมแล้วก็ไร้ประโยชน์ มีแต่พวกกรรมการที่ไม่มีงานทำ ความจริงถ้าไปได้ผมก็ไปทุกครั้ง แต่ส่วนมากที่ ไม่ค่อยได้ไปเพราะประธานเปลี่ยนวันประชุมกระทันหันบ่อยๆ ซึ่งเราไม่มีทางไปประชุมได้เพราะมีนัดไว้หมดแล้ว ในสภาพอย่างนี้มีกรรมการก็ไร้ประโยชน์ จริงๆ แล้ว สำนักงานฯ หรือเลขาฯ ต้องเป็นคนผลักดันงานให้เกิดขึ้น ประธานมีความสำคัญ ในแง่ของการสนับสนุนอนุมัติให้เป็นไปได้ คนชงเรื่องจะต้องเป็น เลขาฯ ของสำนักงาน ถ้าชงเรื่องขึ้นมาผมเชื่อว่ากรรมการก็พร้อมที่จะรับฟังความเห็นและจะมีกรรมการมาประชุมมากขึ้น ทุกวันนี้เรื่องอนุมัติโครงการ อนุกรรมการทำหมดแล้ว วาระการประชุมก็ไม่มีสาระ ถ้าอย่างนี้กรรมการจะไปประชุมกันทำไม ถ้าทางคณะที่ทำเรื่องนี้จะเขียนเอกสารเรื่องนี้ขึ้นมา

ขอให้ทางสำนักงานฯ ทำงานให้เหมาะสมกับการเป็นเจ้าของเรื่องนี้ ถ้าไม่อย่างนั้นงานก็จะเป็นอยู่อย่างนี้ไม่มีอะไรดีขึ้น

อ. พรายพล : หลายอย่างผมเห็นด้วยเรื่องกฎระเบียบ แต่มีปัจจัยมากกว่านั้นคือ ประการแรก เงินมีมาก วัตถุประสงค์และแผนงานหลากหลาย ทั้ง สพช. และ พพ. มีงานอย่างอื่นๆ ที่ต้องทำด้วย โดยเฉพาะ พพ. อย่างเช่นการสร้างเขื่อน สร้างฝายสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ที่ต้องใช้งบประมาณมาก ฉะนั้นในแง่ของวัตถุประสงค์ และภาระงาน ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาทุ่มเทในงานเกี่ยวกับกองทุนอนุรักษ์ฯ มากเท่าที่ควร เรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ผมสังเกตเห็น

ดร. ไพจิตร : พพ. เป็นปัญหามานานแล้วกับงานที่สูบน้ำด้วยไฟฟ้าตั้งแต่ผมเป็นรัฐมนตรี ผมถามเขาว่าทำไมไม่ทำงานทางด้านนโยบาย ผมว่าสำนักงานฯ จะต้องปฏิรูปตัวเองถ้าบอกว่ากำลังไม่พอ กองทุนฯ มีเงินตั้ง 15,000 ล้านบาท ทำไมไม่จ้างคนอื่นทำ กฎหมายที่เราเขียนไปให้ทำได้ โดยให้กรรมการอนุมัติเท่านั้น เจตนารมณ์ที่สร้าง กองทุนฯ ขึ้นมาก็เพื่อให้เป็นหน่วยงานหลักที่จะทำงานเชิงรุกในเรื่องของการอนุรักษ์ พลังงาน กองทุนอื่นๆ ยังติดปัญหาเรื่องไม่มีเงิน แต่กองทุนอนุรักษ์ฯ กำลังจมเงินตาย แต่ไม่ทำงาน

อ. พรายพล : สกว. ได้เงินบางส่วนจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน

ดร. ไพจิตร : ฉะนั้นกองทุนอนุรักษ์ฯต้องทำงานแบบเชิงรุก แล้วต้องทำอย่างจริงจัง ต้องทบทวน ว่างานอะไรสำคัญ แล้วสร้างมันขึ้นมา ถ้ารายจ่ายก้อนใหญ่ที่สุดใน 8 ปี จำนวน 450 ล้านบาท ใช้ในการสร้างตึกสำนักงานมันไม่เหมาะสม

อ. พรายพล : ตึกก่อสร้างไว้จะเสร็จแล้ว เหลือเฉพาะตกแต่งโดยซื้อทั้งที่ทั้งตึก

ดร. ไพจิตร : ใช้ 450 ล้านบาทแล้ว 80 ล้านทำเรื่องเอทานอล

อ. พรายพล : ในเรื่องกองทุนฯอาจารย์ไพจิตรก็เป็นกรรมการ แล้วได้พูดมาตลอดเกี่ยวกับเรื่องนี้ มีวิธีการหรือกลยุทธ์อะไรบ้างไหมที่จะปรับเปลี่ยนให้ สพช. หรือ พพ. ทำในลักษณะ ที่จะเปลี่ยนตามที่อาจารย์อยากเห็น

ดร. ไพจิตร : ความหวังของเราก็คือ คุณไปเขียนเอกสารเรื่องอนุรักษ์ให้ดี แล้วเราก็ไปจัดสัมมนากลุ่มเล็กเอาคนที่มีความสามารถมาดูว่าจะทำอะไรได้ ถ้าดูแล้วเห็นว่าอะไรควรทำก็มอบให้สำนักงานเอาไปทำ ให้ระยะเวลา 60 วันในการปฏิบัติ ถ้ายังทำมาไม่ดีก็เพิ่มเวลาให้อีก 30 วัน ถ้ายังทำไม่ดีอีกก็ปลดออก ต้องทำอย่างนี้งานถึงจะเดิน ฉะนั้นต้องอาศัยการเขียนเอกสารให้ดีๆ แล้วมาจัดประชุมหาคนที่มีความรู้ความสามารถมาพิจารณาร่วมกัน

อ. เทียนไชย : เป็นแนวทางที่ดี

ดร. ไพจิตร : ได้การบ้านไปแล้วนะ

อ. พรายพล : อย่างน้อยก็เป็นข้อเสนอแนะที่ดี

อ. เทียนไชย : ขอเรียนถามในเรื่องกว้างๆ ด้านการกำหนดนโยบายพลังงานของประเทศทั้งปัจจุบันและอนาคตว่ามีแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมอย่างไร

ดร. ไพจิตร : ผมไม่ใช่ผู้รู้ทางด้านนี้

อ. พรายพล : จากประสบการณ์ในอดีตที่เคยเกี่ยวข้อง

ดร. ไพจิตร : ผมว่า 1) เรื่องอนุรักษ์พลังงานเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะงานของเรายังไม่มีประสิทธิภาพ 2) เรื่องการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด 3) เรื่องของโครงสร้างราคาที่ถูกต้อง เราเป็นประเทศที่ผลิตน้ำมันเองไม่ได้ แต่เราเป็นประเทศหนึ่งในโลกที่ใช้น้ำมันราคาถูกที่สุดในโลก อังกฤษมีแหล่งน้ำมันเองก็ยังใช้น้ำมันแพงกว่าเราหลายเท่า สมัยก่อนขึ้นราคาน้ำมันเบนซินพิเศษได้อย่างเดียว น้ำมันชนิดอื่นขึ้นไม่ได้ ราคาก็เลยถ่างออกไปอีก ผมคิดว่าสมัยนี้ง่ายกว่า ประชาชนพร้อมที่จะยอมรับมากขึ้น เรื่องแปรรูปรัฐวิสาหกิจผมคิดว่าสมควรที่จะทำ แต่ต้องยึดหลัก 2 ประการคือ ผลประโยชน์สูงสุดของบ้านเมืองแล้วเอาทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม กัน

อ. เทียนไชย : นโยบายพลังงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมคิดว่าดำเนินการมาถูกทางหรือดีพอหรือยัง

ดร. ไพจิตร : งานที่เราทำได้สำเร็จแต่ไม่ใช่ฝีมือผม แต่เป็นฝีมือของ ดร. ปิยสวัสดิ์ เรื่องน้ำมัน ไร้สารตะกั่ว อีกเรื่องที่คนไม่ค่อยรู้เรื่องแต่สำคัญมากคือ เรื่องของคุณภาพน้ำมัน เชื้อเพลิง เท่าที่ผมทราบทำได้สำเร็จมาก ผมยกให้เป็นฝีมือของ สพช. ถึงแม้จะเปลี่ยนรัฐบาลมาหลายสมัย เรื่องนี้ต้องทำต่อไปหยุดไม่ได้ มีแผน 7 ปีสำเร็จแล้ว ก็จะต้องมีแผน 7 ปีต่อไป เพราะเหตุว่าเป็นความต้องการพื้นฐาน การมีอากาศสะอาดหายใจ เป็นสิทธิขั้นมูลฐานของมนุษย์ทุกคน ที่ผมเป็นห่วงก็คือ เดี๋ยวนี้ ดร. ปิยสวัสดิ์ไปอยู่กรมประชาสัมพันธ์ แล้วจะมีใครทำหน้าที่นี้ต่อ แต่ สพช. ก็ เข้มแข็งพอที่จะสานงานต่อไปได้

อ. เทียนไชย : ตอนที่อาจารย์ไพจิตร เข้ามาดูแล ตอนนั้นอนุมัติโครงการอ่าวไผ่ ซึ่งใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง คณะรัฐมนตรีอนุมัติก็แสดงว่าถ่านหินน่าจะเป็นทางเลือกเชื้อเพลิงหนึ่ง แต่ตอนนี้ให้ชะลอไว้

ดร. ไพจิตร : ผมคิดว่าถ่านหินเป็นทางออกทางหนึ่ง เพราะว่าเทคโนโลยีปัจจุบันสามารถทำได้ โดยมีมลภาวะในระดับหนึ่งที่ยอมรับได้ เรื่องอ่าวไผ่เป็นที่เดิมที่จะสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ แต่มีปัญหา 2 ประการ คือ โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไม่มีคนดู พอมาถึงสมัยที่จะทำโรงไฟฟ้าถ่านหินมีคนดูมากพอแล้ว จะต้องระเบิดหินจำนวน 12 ล้านตัน หรือ 12 ล้านคิว ถ้าจำไม่ผิดผมว่าคณะรัฐมนตรีไม่ได้อนุมัติ

คุณวีรพล : ตอนนั้นมีเอกสารว่ารัฐบาลอนุมัติให้ กฟผ. ดำเนินการ

อ. เทียนไชย : วันที่ 4 ก.พ. 2535 คณะรัฐมนตรีอนุมัติเห็นชอบในหลักการให้ กฟผ. สร้างโรงไฟฟ้าอ่าวไผ่โรงที่ 2 ขนาด 700 เมกะวัตต์ สมัยรัฐบาลอานันท์ 1

ดร. ไพจิตร : ผมจำไม่ได้ แต่ผมจำได้ว่าเรามีข้อคัดค้านมากเพราะว่าตอนนั้นเพิ่งจะเกิดปัญหาเรื่อง ระเบิดภูเขาที่เกาะสีชัง 3 ล้านคิว โรงไฟฟ้านี้ต้องระเบิดหิน 12 ล้านคิว หรือ 12 ล้านตัน ผมจำได้ว่าเป็นคนเสนอปัญหานี้ขึ้นมาแล้วอนุมัติไปได้อย่างไร

อ. เทียนไชย : ในระยะหลังโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินถูกต่อต้านมาก จากที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ใกล้ตัวที่สุด

ดร. ไพจิตร : ตอนนั้นไม่ได้มีการพิจารณาถึงการใช้ถ่านหิน กฟผ. ยืนยันว่าเทคโนโลยีปัจจุบันสามารถทำได้ แต่ที่ผมจำได้มีข้อคัดค้าน 2 เรื่อง คือ เรื่องของประชาชนที่อยู่ใน พื้นที่ และเรื่องการระเบิดหิน 12 ล้านตันมาถม ผมขอฝากเรื่องอนุรักษ์พลังงาน ให้ไปจัดทำเอกสารให้ดีๆ จะได้เป็นจุดเริ่ม

อ. เทียนไชย : เรื่องก๊าซเรือนกระจกกับการใช้พลังงานอาจารย์มีความคิดเห็นอย่างไร

ดร. ไพจิตร : ผมคิดว่าเป็นปัญหาที่ต้องแก้กันทั่วโลก

อ. เทียนไชย : อาจารย์คิดว่าประเทศไทยควรจะวางบทบาทอย่างไร

ดร. ไพจิตร : ประเทศไทยวางบทบาทดีมาตลอด แต่ประเด็นคือ เราในฐานะประเทศเล็กจะไปบังคับประเทศใหญ่อย่างไร แต่ถ้าประเทศสหรัฐฯ ได้จอร์จ บุช เป็นผู้นำ ผมว่า ไม่สำเร็จ เพราะจอร์จ บุช ไม่เห็นด้วยกับเรื่องเหล่านี้ แต่ถ้าเป็น อัล กอร์ ยังพอ มีโอกาส ในฐานะประเทศเล็กๆ อย่างประเทศไทยไม่สามารถที่จะทำอะไรได้ ต้อง มาจากสหรัฐอเมริกา ยุโรป ญี่ปุ่น